

OSTATNIE WIADOMOSCI

KRAKOWSKIE

10 gr.

Prenumerata miesięczna
zł. 1.95
z odbiorem w administracji

Rok V

Kraków, piątek 6 września 1935 r.

Nr. 247

OBŁĘDNA MIŁOŚĆ

OBŁĘDNA MIŁOŚĆ

OBŁĘDNA MIŁOŚĆ

Koniec afery Ricketta

Tajemne koncesje dla konsorcjum amerykańskiego w Abisynji zostały unieważnione

LONDYN (PAT) — Wielka sensacja wywołała wiadomość z Waszyngtonu, że koncesja Ricketta, która sprawiła tyle szumu, uległa unieważnieniu. Departament stanu oświadczył wczoraj późno wieczorem, że w wyniku rozmów, przeprowadzonych przez sekretarza stanu Hulla z dyrektorami Standard Vacuum Oil Company, towarzystwo to powiadomiło departament stanu, że wycofuje się z koncesji.

Bliższe szczegóły tego sensacyjnego obrotu sprawy przedstawiają się następująco: Wczoraj rano wiceprezes rady towarzystwa Standard Vacuum Oil Company, Dundas i dyrektor naczelny tego towarzystwa, Walden poinformowali departament stanu, że towarzystwo ich jest wyłącznym właścicielem koncesji, udzielonej przez cesarza Abisynji anonimowej „African Exploration and Development Corporation”.

Po konferencji w departamencie stanu odbywaj przedstawieli wspomnianej kompanii udali się do Nowego Jorku dla narady z współnikami, tworzącymi radę towarzystwa, i później poinformowali sekretarza stanu Hulla, że gotowi są wycofać się z tej koncesji i że powiadomią cesarza Abisynji o powyższej decyzji nieprzystępując do realizacji koncesji.

Sekretarz stanu Hull oświadczył, że

pierwszą wiadomość, iż Standard Vacuum Oil Company jest właścicielem koncesji, otrzymał dopiero wczoraj rano od obu wymienionych dyrektorów. Przedtem sekretarz stanu Hull nie miał wiadomości, które z towarzystw amerykańskich jest w koncesji zainteresowane.

Gdy Dundas i Walden zjawili się u Hulla i ujawnili, że są właścicielami koncesji, amerykański sekretarz stanu oświadczył im, że uzyskanie podobnej koncesji w takiej chwili stanowi

poważną przeszkodę dla utrzymania pokoju i może mieć poważne następstwa. Hull zaznaczył, że, zdaniem rządu Stanów Zjednoczonych, byłoby wysoce pożądanem, aby koncesja jak najprędzej została anulowana. Standard Vacuum Oil Company usłuchało wobec tego zalecenia rządu i wycofało się.

Gdy prezydent Roosevelt został telefonicznie powiadomiony przez sekretarza stanu Hul-

Batalja w Genewie rozpoczęła

PARYŻ (PAT) — Agencja Havaşa donosi z Genewy: Premier Laval odbył wczoraj rano szereg konferencji ze swymi kolegami z Rady Ligi.

Posiedzenie Rady zostało wyznaczone na godz. 16-tą. Oczywiście, przedmiotem rozmów był zatarg abisyński - włoski. Osiągnięto zgodę co do spraw proceduralnych. Po posiedzeniu poufnym, Rada wysłuchała sprawozdania ministra Edena, dotyczącego konferencji pary-

skiej. Sprawozdanie to było krótkie i ograniczyło się do przypomnienia faktów. Laval w krótkim oświadczeniu przyłączył się do wywodów Edena. Następnie Aloisi przedstawił włoski punkt widzenia.

Hawariate, przedstawiciel Abisynji, ograniczył się do przyjęcia do wiadomości powyższych oświadczeń, nie udzielając jednak niezwłocznej odpowiedzi.

A jednak Włosi przekroczyli granicę

LONDYN (PAT). Korespondent Reutera z Addis - Abeba donosi, że według wiadomości z Diredaau, uchodzący, należący do szczepu Danakils, napływają dalej w okolice tego miasta i twierdzą stanowczo, że wojska włoskie przekroczyły granicę.

Według doniesień z Addis Abeba, na wypadek rozpoczęcia kroków wojennych wszystkie wzgórza w okolicach Tigre oświetlone będą ogniami, dzięki czemu cała ludność będzie o wybuchu wojny w jak najkrótszym czasie powiadomiona.

Nikt nie winien...

LONDYN, (PAT.) Agencja Reutera donosi z Paryża, iż komisja koncyliacyjna włosko-abisyńska zdecydowała, iż żadna odpowiedzialność moralna, ani materialna nie obciąża, ani Włoch, ani też Abisynji w związku z incydentem w Ual-Ual, lub też z wypadkami późniejszymi.

Domy i kościoły w gruzach

po wielkiem trzęsieniu ziemi

BUENOS AIRES (PAT) — Trzęsienie ziemi, które nawiedziło okolice okręgu Obando, na pograniczu z Ekwadorem, uważane jest za najgroźniejsze ze wszystkich, jakie miały miejsce w ostatnich dwunastu latach.

Miejscowość Tangua została doszczętnie zburzona; w miejscowości Pasto leży w gruzach kilkadziesiąt budynków, przy czem zginęło kilkadziesiąt osób.

Wielkie szkody materialne wyrządziło także trzęsienie zie-

mi w kilkunastu miejscowościach na pograniczu z Ekwadorem, pociągając również ofiary w ludziach. Cały szereg szos uległo częściowemu zniszczeniu wskutek powstałych sze-

rokich i głębokich rozpadlin.

W kilku miejscowościach musiano zburzyć wiele budynków i kościołów, grożących zawaleniem wskutek doznanych uszkodzeń.

Kłęski żywiołowe na drugiej półkuli

Tornado zniszczył Floridę — cyklon siał spustoszenie w Meksyku

JACKSONVILLE (PAT) — Według depeszy radiowej, 75 członków amerykańskiego legjonu b. kombatanów, którzy zajęci byli przy budowie dróg na wyspach Florida Keys zginęło w czasie tornado, który nawiedził te wyspy. Poza tem 47 członków legjonu odniosło rany. Na ratunek pozostałych przy życiu, którym brakuje wody i żywności, wysłano parę statków.

Z Miami donoszą, że ofiarami huraganu na Florida Keys padło zgórą 100 ludzi. Zniszczone nie niemal wszystkich dróg czy ni dokładne obliczenie ofiar w ludziach i strat materialnych prawie niemożliwym.

Huragan sroży się obecnie nad północnym wybrzeżem Florydy. Znajdujący się w pobliżu statek „Capulet” rozesłał sygnały, wzywając pomocy. Prezydent Roosevelt wydał

do armji, marynarki i Czerwonego Krzyża polecenie zorganizowania akcji ratunkowej.

MEKSYK (PAT) — Cyklon, idący z Antyllów, przeszedł nad całym Meksykiem, wywołując poważne szkody w wielu miejscowościach.

W porcie Manzanillo kano-

nierka i strażniczy statek celny zderzyły się i zatoneły. Rzeka Lima wystąpiła z brzegów przy czem przybór wód był tak gwałtowny, że kilkanaście osób zatoneło. Ofiarami powodzi padło również kilkanaście osób w Guaralajara, stolicy stanu Jalisco.

„Dar Pomorza” powrócił z podróży naokoło świata

Wczoraj przed godz. 8-mą rano minął cypel Hulski pod żaglami powracający z podróży naokoło świata „Dar Pomorza”. Okręt na redzie zwinął żagle, poczem pod motorem, w pełnej gali, wolno przybił do portu. W tej chwili wszystkie znajdujące się statki w porcie, jak i na redzie, powitały „Dar Pomorza” rykiem syren. Tysiączne rzesze, zebrane na dworcu Morskim i nabrzeżach wzniosły głośnie okrzyki. Nad „Darem Pomorza” krążyła eskadra hydroplanów.

Na dworcu Morskim oczekiwali „Dar Pomorza” p. premier Sławek, minister Przemysłu i Handlu p. Floryan-Kochman, b. minister Zarzycki, biskup arcydiekan ks. dr. Okoniewski i duchowieństwo, miejscowe władze administracyjne i wojskowe a czele z kapturami rzele Sokolem i kontradmirałem Unrugiem.

W chwili cumowania orkiestra ma-

rynarki wojennej odegrała Hymn Narodowy, a potem „Pierwszą Brygadę”. Na pokład wkroczył p. premier Sławek w otoczeniu pana ministra Floryan-Rajchmana oraz władz. Kapitan „Daru Pomorza” Maciejewicz złożył panu premierowi raport, poczem p. premier obszedł front, witając się z oficerami i załogą, a następnie dokonał przeglądu statku, żywo interesując się szczegółami podróży.

Po zejściu władz ze statku, dopuszczono rodziny wychowanków Państwowej Szkoły Morskiej i tu nastąpiły wzruszające sceny powitania.

Podróż, która była pierwszą podróżą „Daru Pomorza” naokoło świata, wykazała wybitną sprawność nawigacyjną naszego żaglowca ćwiczebnego, jego dowództwa oraz wyszkolenia załogi, składającej się z przyszłych oficerów naszej floty wojennej i marynarki handlowej.

Angielska szkoła szpiegów

Jak się kształcą przyszłych członków „Intelligence Service”

W górach hrabstwa Devonshire, zdala od linii kolejowej i wielkich traktów samochodowych, leży starożytny zamek Black Castel. Jego brama jest zawsze starannie zamknięta. — Czasami na zakurzonej wiejskiej drodze, prowadzącej od stacji kolejowej do zamku, zjawia się jakiś człowiek z walizką w rękę i dzwoni u furty. Dozorca otwiera, z nieufnością spogląda na przybysza, uważnie sprawdza jego dokumenty i wreszcie wpuszcza go do zamku „tysiąca tajemnic”. Dopiero po trzech latach przybysz opuści zamek i również piechotą dojdzie do stacji kolejowej. W zamku mieści się słynna szkoła szpiegów, należąca do Intelligence Service.

Czego uczą się szpiegów w tej niezwykłej szkole? — Pierwsze dwa lata są całkowicie zajęte ćwiczeniami fizycznymi i sportem. Boks, pływanie, fechtunek, konną jazdę, tenis, atletykę wykładają najlepsi specjaliści tych dziedzin. Z uczniów wychowuje się pierwszorzędnych sportowców i atletów. Do szkoły przyjmowani są wyłącznie uczniowie, którzy ze wzglę-

du na swą budowę i stan zdrowia są w stanie przejść cały kurs.

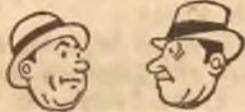
Trzeci rok nauki poświęcony jest „specjalizacji”. Każdy uczeń musi naprzykład doskonale opanować sztukę wdrapywania się i złażenia z fasady każdego gmachu. Trzeba umieć otwierać najbardziej skomplikowane zamki i zasuwki, nie naruszając przytem sygnalizacji. — Ale szczególna uwaga jest zwrócona na umiejętność poruszania się niedostrzeżalnie i bez hałasu.

Tego uczy się w absolutnie ciemnych pokojach ze skrzypkami podłogami, źle zamykającymi się drzwiami i wszelkimi innymi urządzeniami, wywołującymi hałas. Meble rozstawione są w najbardziej niespodziewanych miejscach, książki i półki są tak umieszczone, że padają od najlżejszego pchnięcia. W takich pokojach przyszli szpiegowie muszą się poruszać zupełnie bez hałasu.

Następnie pod względem trudności zadaniem jest odszukiwanie w absolutnej ciemności i oczywiście bez szmeru przedmiotów, schowanych w takich

pokojach. Nauczyciel z zegarkiem w rękę sprawdza, w jakim czasie uczeń wypełni zadanie.

Przyszły szpieg musi również doskonale opanować sztukę przebiegania się i charakterystyki. Trzeba umieć nietylko przyknieć brodę i włożyć perukę, ale również zmieniać wyraz twarzy, chód, głos. W ra-

— Przed kilku miesiącami powiedział pan odemnie 10 złotych i obiecał je pan zwrócić latem.

— A czy, proszę pana, mieliśmy w tym roku lato?

— Skąd masz ten śliczny samochód?

— Wygrałem na fantowej loterii.

— Masz szczęście.

— Ja myślę, sam przeciw tę fantową loterię zorganizowałem.

— Pani: — Służyłaś przedtem u bédzietnego wdowca? Dlaczego odeszła stamtąd?

— Bo... bo... pan mój... strasznie chrapał...

Lekarz do pacjenta: — Panie, przecież pan jest kompletnie ślepy! Pan nie odróżnia żadnego przedmiotu na krótkim nawet dystansie. Jaki jest zawód pański?

— Astronom.

zie potrzeby szpieg może z gentlemiana przekształcić się w robotnika portowego, z atlety - olbrzymia w nędzarza, poruszającego się z trudem.

Następnie przychodzi szyfrowanie i odszyfrowywanie tajnych dokumentów. Teoretycznie uczeń, który skończył szkołę w Black Castel, powinien umieć przeczytać każdy szyfr. Niezbędne techniczne wiadomości w dziedzinie samochodowej i samolotowej, technologia, elektryczność, radio i t. p. dopełniają obszerny program szkoły.

Wreszcie, w ciągu całych trzech lat, godziny wieczorne przeznaczone są na naukę języków, geografii, nauk politycznych i socjalnych.

DWIE RODZINY

— Niech mamusia spojrzy, jak ta rodzina jest dobrze odżywiona.

(Il Travaso)

ZDARZA SIĘ NIEKIEDY...

Zdarza się niekiedy, że mówi się do kobiety:

— Nie rozumiem, jak ludzie mogą mówić, że błądzisz. Przecież tak dobrze zaprowadziłaś mnie do hotelu!

Przyjacielska rada

— Wie pan, gdyby moja stara dowiedziała się o tym fakcie, toby ją mogła z miejsca apopleksja zabić.

— No to leć pan do domu, żeby jej opowiedzieć.

Wesoły najazd

Niemal sztuka teatralna w 3-ach aktach

AKT I

Nieprzewidziany najazd

(Scena przedstawia mieszkanie człowieka nie płacącego długów)

Zona:

— Służąca odeszła, gdyż nie chciała znosić przekleństw wierzycieli. Kiedy wreszcie zdecydujesz się zapłacić swoje wszystkie długi?

Maż:

— Nigdy! Ponieważ nigdy na czas nie płaciłem podatków ani długów, nie będę teraz miał swoich przyzwyczajenia. dzwonią. Otwórz! (Zrozpaczona małżonka otwiera drzwi i staje oko w oko z cukiernikiem, rzeźnikiem i węglarzem, którzy wyciągają rachunki).

— Ach, rachunki! Dobrze, dobrze, zapłaci się w tych dniach.

Cukiernik, wchodząc do mieszkania z dwoma wierzycielami: — Nic, nic!... Już od mie-

siąca słyszę to samo. Godzina wyroku nadeszła!

Pomocnik rzeźnika: — Nasi szefowie zdecydowali na konferencji zrobić okupację pańskiego mieszkania.

Węglarz: — Aż do zupełnej likwidacji długów!

Cukiernik: — Na początek zajmiemy tylko jadalnię, przy czym zastrzegamy sobie, że w razie pańskiej niepłatności, rozciągniemy sferę okupacji na resztę mieszkania. Mamy zapasy żywności na trzy miesiące małą kuchnię polową oraz namiot. Wszelki opór z pańskiej strony jest bezcelowy. (Wszyscy trzej wchodzi do jadalni z łomokami).

Człowiek nieplacący długów: — Nie ustąpię! Nie zapłacę!

AKT II

Osiem dni później.

Zrozpaczona małżonka: — Co za życie! Ponieważ upar-

teś się, że nie zapłacisz, cukiernik, rzeźnik i węglarz zajmują jadalnię, salon i łazienkę.

Co za męka! Nie jest się już u siebie; Cukiernik, który zajmuje salon, spędza całe dnie na śpiewaniu romansów, akompaniując sobie na pianinie jednym palcem.

Rzeźnik kręci sobie włosy mojej karbowkami. Co zaś do węglarza, który zajmuje łazienkę, to ten nie wychodzi wcale z wanny! Czy jeszcze długo ścierpisz rządzenie się różnych węglarzy w twoim domu?!

Człowiek nieplacący długów: — Nie zapłacę! (Dostrzegłszy jakąś kartkę naklejoną na drzwiach sypialni). Spójrzno. A to co takiego? (Czyta).

„Ogłoszenie: Grupa okupantów zdecydowała z powodu złej woli dłużnika zająć dziś wieczór sypialnię. Wejście grupy okupantów do pokoju małżeńskiego będzie miało miejsce punktualnie o godzinie ósmej i pół. Podpisano: Cukiernik, Rzeźnik, Węglarz”.

Zrozpaczona małżonka: — No, to już jest szczytem wszystkiego! Sądzę, że teraz napewno zapłacisz.

Człowiek nieplacący długów: — Nigdy!

AKT III

Pokonany

(Piętnaście dni później. Scena przedstawia się domu oraz schody).

Człowiek nieplacący długów: (wchodząc po schodach z żoną). — Za kwadrans północ. Byliśmy u twojej matki na kolacji no i wracamy do domu.

Zrozpaczona małżonka: Do domu? Niestety! Nie jest on już naszym prawie! Zastaliśmy w sypialni trzy indywidua, którym nie chcesz zapłacić i które śpią smacznie pod namiotem. Od czasu jak zajęli nasz pokój, nie zmrużyłam oka. Węglarz chrapaniem obudziłby chyba nieboszczyka, a cukiernik wciąż powtarza przez sen: „Czego pani jeszcze sobie życzy? Czy to już wszystko?”

Czego pani jeszcze sobie życzy? Ach, jakie życie mam!

Człowiek nieplacący długów: — kiedy im się spryknęły ich okupacja, wtedy sami odejdą. (Otwiera drzwi mieszkania).

Zrozpaczona małżonka (wchodzi do sypialni): — O! już nikogo nie ma!

Człowiek nieplacący długów (z triumfem): — Mówiłem, że oni pierwsi się zmeczą! Odeszli! (Blednac nagle) Dziwna rzecz, ile razy jem u twojej matki, dostaję potem strasznych kurczy żołądka. Nie wiem co mi zaszkoziło. Pieczeń cię leca czy bigos? Niedobrze mi. Brzuch mnie boli och! och! (Wychodzi bardzo szybko, ale na drzwiach ubikacji spostrzega karteczkę z napisem „Zajęte”). Do diabła! Jestem zwyciężony. (Krzyżąc i waląc w drzwi). Otwórzcie, otwórzcie prędzej! Zapłacę zaraz wszystkie długi, tylko otwórzcie prędzej!

ZASŁONA.

OWOC GRZECHU

Tragiczne dzieje, które wstrząsnęły całym światem

Helzina spoglądała na Rymkiewicza z przerażeniem.

Rymkiewicz zaś odezwał się do niej głosem jednocześnie łagodnym i stanowczym.

Nigdy jeszcze nie słyszała go przemawiającego w taki sposób. Miał oczy, jakby przesłonięte mgłą...

Wywierał wrażenie, jakby wcale na nią nie patrzył, lecz oczyma spoglądał wewnątrz swej duszy, zamysłony i jakby czytając w niej, jak w otwartej księdze, zapominając całkowicie o świecie zewnętrznym. Mówił:

— Nie wolno ci dopuszczać do tego, aby na twym mezu ciążyło oskarżenie o zamordowanie Maciejowej.

— Ależ jego i tak nie skaza... Podobno hrabia Jan Wilnicki ma go bronić w sądzie. A to dobry adwokat.

Jeżeli pana doktora wydobyl z tak ciężkiego oskarżenia, to wygrzebie i mojego starego.

— Owszem, przyznaję, że hrabia Jan ma, jako adwokat, bardzo szczęśliwą rękę. To prawdziwy cud, że mnie wtedy wykreślił z tak strasznego niebezpieczeństwa. Ale poszlaki przeciw twemu mężowi są o wiele cięższe, niż te, jakie były przeciw mnie... gorsze nawet, niż to, co Felek mówił o mnie. Nie licz na to, że uda się go uniewinnić.

— Ha, w takim razie biedaczysko już przepadł. Jest zgubiony bezpowrotnie. Bo i co zrobić, aby go uratować?

— Pójdiesz do sądu.

— Ja?

— I opowiesz im dokładnie, jak się wszystko odbyło.

— Ja?... Ja?... Ja??? — powtarzała ze stale wzmagającą się śmiertelną trwogą.

Poczem cofnęła się o parę kroków... I spoglądała na doktora, jakby nagle dostał pomieszania zmysłów. On zaś zawołał głosem stanowczym:

— Niczego przed władzami nie ukryjesz, słyszysz? Opowiesz im cały przebieg zbrodni dokładnie, tak, jak ją popełnialiśmy krok za krokiem... jak się wszystko odbyło, w jakich okolicznościach, słowem wszystkie szczegóły...

— Olaboga no i co jeszcze?

— Więcej nic.

— Ale co się wtedy ze mną stanie?

— Zaaresztują cię. Skaza.

— Może powieszają??

— To nie... Ale pewno dostaniesz dożywotnie

włężenie.

— Panie doktorze, czy pan ze mnie kpi? Przecież pan tego wszystkiego nie może mówić poważnie? Pan mówił przecież, że pan mi chce coś poradzić. Więc to taka jest pańska rada dla mnie?

— Taka.

Helzina nagle wybuchnęła strasliwym śmiechem. Mówiła do siebie, ale tak, żeby Rymkiewicz wszystko słyszał:

— Oszalał... to przecież najzupełniej jasne — bełkotała — oszalał... nic innego, tylko oszalał... Zmierzył ją ostrym wzrokiem i rzekł:

— Zapominasz, że jest gospodyni księdza. Ona chce nas zgubić za wszelką cenę.

Helzina przestała się śmiać, słysząc te groźne słowa. Załamała ręce i zapytywała w bezmiarze rozpaczki:

— A więc co robić? Co robić?

— Nic już nas nie może ocalić.

Helzina biła się przez chwilę z myślami, poczem nagle zapytała:

— No dobrze, ale co z panem będzie, doktorze? Przypuścimy, że ja teraz pójdę do sądu i rzeczywiście wszystko powiem, co się wtedy z panem stanie? Czy pan sobie doprawdy wyobraża, że ja zwalę na swoje bary cały ciężar oskarżenia, nie pozostawiając panu nic, skoro pan o wiele więcej ode mnie zawinił? I że ja się dam skazać za pana, ratując pana i podstawiając swoją głowę za pana?

— Nie. Ja tego bynajmniej nie pragnę. Przecież ci powiedziałem, abys niczego nie ukrywała...

— Wtedy przecież pan będzie tak samo zgubiony, jak ja...

— Nie.

— Jakto?

— Bo ja nie będę czekał, aż przyjdą mnie aresztować.

— Aha, rozumiem... Uciekniesz pan... A ja będę musiała pokutować za nas oboje. O, nie... Ani mi się śni!

— Nie obawiaj się. W tej samej chwili, gdy ty będziesz składała zeznania, ja umrę.

— Co? Pan umrze?

— Umrę...

— Jakim cudem?

— Przekonasz się.

— Czyżby pan chciał sam się zabić?

— Tak — odparł prosto, z takim spokojem, jak gdyby szło o jakiś drobiazg.

Gdyby to powiedział inaczej, możeby mu nie uwierzyła... A tak westchnęła tylko głęboko i szepnęła:

— Ach, więc to tak?

Poczem dodała cichutko:

— Hm, hm... widocznie więc grozi nam na prawdę bardzo wielkie niebezpieczeństwo, skoro pan się zdecydował aż na coś takiego...

— Nietylko to...

— A cóż jeszcze?

— Czuję strasliwy wstręt do samego siebie.

Helzina zadrżała... Słowa Rymkiewicza przejęły ją strasliwym lękiem.

Zaczynała stopniowo rozumieć, pomimo całej niejasności swego umysłu wogóle, a teraz w szczególności, że Rymkiewicz postanowił się pokajać, okazać skruchę.

I, że tak, czy inaczej postanowił w ten sposób sam odpokutować za popełnione winy.

Okazało się, że umrze z taką samą odwagą i stanowczością, z taką samą zimną krwią, z jaką popełniał wszystkie zbrodnie.

A jeżeli tak, to czuła, że jest zgubiona.

Wtem odezwał się w niej instykt samozachowawczy i zawołała nagle:

— Ale ja... ja nie chcę umierać... nie chcę... nie chcę!!!

Dalszy ciąg jutro.

KRZYK W NOCY

Wstrząsające grozą dzieje strasliwej tajemnicy

Stanisław spojrzął na matkę przezywającym wzrokiem i rzekł po namyśle:

— Choć nie wiem napewno, ale dałbym głowę za to, że mamusia pojechała do Warszawy we za to, że mamusia pojechała do Warszawy z Rysiem, aby tam ubić sprawę jego małżeństwa z Zosią. Ja doprawdy nie wiem, dlaczego mamusia jest tak bardzo po jego stronie, gdy Zosia sama...

— Co Zosia? — przerwała pani Janina z niecierpliwością.

— Gdy Zosia wcale jeszcze nie jest zdecydowana i wykazuje nawet sporo przychylności dla mnie... Czyżby nie można być w tej sprawie choćby bezstronną? Ja, na przykład, uważam, że życie wiejskie jest dla Zosi o wiele odpowiedniejsze ona też jest nie od tego...

— Ależ, mój drogi, ja ci najzupełniej nie zamierzam wchodzić w drogę — rzekła pani Janina, oddychając z ulgą.

Była bowiem w głębi duszy bardzo zadowolona, gdy się okazało, że Stanisław nic nie wie o dokonaniem przez nią obciążeniu majątku i ma na myśli zupełnie co innego.

— Czy mówisz to szczerze, mamusiu? — zapytał Stanisław, wzruszony i już gotowy uwierzyć we wszystko.

— Najzupełniej...

— Obym mógł w to uwierzyć?

— Możesz śmiało...

Mówiła to rzeczywiście nie bez przekonania.

Po tych potokach potępiających słów, jakie padły dla niej z ust Ryszarda, cokolwiek jednak stała dla niego uczucia. Oczywiście, niezupełnie i nadal wołała go od Stanisława. Trudno, był jej pupilkiem...

Ale jego niewdzięczność, jego unoszenie się, jego nieugiętość w potępianiu wionęła pewnym

chłodem w jej serce macierzyńskie. I chwilami myślała:

— Na to go chowałam... na to tuliłam i pieściłam... na to krzywdziłam Stasia na jego korzyść, aby mnie po tem wszystkim spotkało coś podobnego?

To też jej uczucie dla obu synów zasługiło się dzięki temu stopniowo wyrównywać.

I choć nadal jeszcze wolałaby Zosię widzieć raczej żoną Ryszarda, jednak postanowiła już ani kroku w tym kierunku więcej nie działać. Bo i po co? Czy dlatego, żeby potem narazić się snów na taką „wdzięczność“?

Więc gdy Stanisław zapytał ją nieufnie, czy może jej wierzyć, że postanowiła być bezstronna, rzekła uroczyście:

— Mogę ci na to złożyć najbardziej solenną przysięgę... Czy ci wystarczy, gdy powiem: jak naszego nieboszczyka, twojego ojca a mojego męża kochałam...

Stanisław był przez chwilę jakby spiorunowany... I nagle ryknął z całej siły:

— Nie, nie wystarczy mi...

— Jakto? — zapytała Janina truchlejąc, bliska omdlenia...

Nie odpowiedział nic...

Powiedział zaś „nie wystarczy“, ponieważ w chwili, gdy matka wygłaszała tak strasliwą przysięgę, Stanisławowi nagle przypomniały się opowiadania brata.

Pamiętał je dobrze, ale nie przywiązywał do nich wielkiej wagi. Głównie dlatego, że niebardzo im wierzył i wydawało mu się, że to jakiś manewr Ryszarda, aby go zniechęcić do małżeństwa z Zosią.

Potem zaś myślał sobie, że gdyby nawet tak być miało, są to już rzeczy tak odległe, iż można by o nich śmiało zapomnieć.

Wreszcie doszedł do wniosku, że on syn, nie ma prawa sądzić matki...

Teraz wszakże, gdy nagle tak uroczyście przysięgała na swoją miłość ku mężowi, przypomniały mu się słowa Ryszarda, a ponieważ i tak wątpliwość o szczerości zapewnien matki, uderzyło go to więc podwójnie.

Gdy wszakże teraz matka zapytała go wyraźnie, na jakiej podstawie rzekł „nie wystarczy“, brakło mu odwagi przyznać się do całej prawdy. I tylko coś niewyraźnie bełkotał pod nosem.

Pani Janina nie wiedziała, jak to rozumieć. Czy rzeczywiście była to tylko jakaś wątpliwość ze strony Stanisława bez widocznego powodu, czy też... wiedział wszystko i on...

Pragnęła wiedzieć dokładnie. Wiedziała zaś jak trzeba podejść do Stanisława, rzekła więc:

— Mój Stasiu... przyznaję ci się, że doprawdy czyniłam kroki w kierunku zapewnienia Zosi Rysiu, bo byłam w nim nieco zaślepiona... Teraz... ku mojemu wielkiemu żalowi... zaczynam niestety, zmieniać zdanie o nim. Nie dziw się... Mam ku temu ważne powody... Bardzo ważne...

— Jakie?

— W rozmowie ze mną pewnego dnia cisnął mi w twarz pewne oszczerstwa, które mnie zraniły głęboko. Nie wiem, skąd się do niego dostało echo brzydkich wstrętnych plotek niezyczych mi osób... plotek, o których, jak się zdawało nawet słuch zaginał... Otóż, chciałabym wiedzieć, czy i tobie to wszystko opowiedział... Bo czemże inaczej mogę sobie tłumaczyć twoje słowa „nie wystarczy“. Proszę cię o szczerą odpowiedź: mówił ci Rys o mnie pewne... obrzydliwości, czy nie?

— Mówił — szepnął głucho Stanisław, przypinając tem matkę o natychmiastowe omdlenie...

Dalszy ciąg jutro.

